

ONLAYN BUYURTMA TIZIMLARI

**Andijon mashinasozlik instituti Intellektual boshqaruv va kompyuter
tizimlari fakulteti Axborot tizimlari va texnologiyalari yo'naliishi K-21-20
guruh 4-bosqich talabasi**

Xoldarov Abdumalik Abduraxim o'g'li

abdumalikx42@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu moqalada tizim SeaCon tomonidan faqat foydalanish uchun mo'ljallangan bo'lib, Stepco mahsulotlarining to'liq assortimentini narxlari bilan, shuningdek, SeaCon ma'lum bir mahsulot bo'yicha so'rov yuborishi mumkin bo'lgan ixtiyoriy funksiyani o'z ichiga oladi va Stepco mahsulot mavjudligiga tezda javob berishni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar. SeaCon, onlayn, tizim, biznes, foydalanish, elektron, ma'lumot.

ONLINE ORDERING SYSTEMS

Andijan Institute of Mechanical Engineering, Faculty of

Intelligent Management and Computer Systems,

Department of Information Systems and Technologies,

4th grade student, K-21-20 group

Kholdarov is the son of Abdumalik Abdurakhim

abdumalikx42@gmail.com

Abstract. As of this writing, the system is intended for use by SeaCon only and includes the full range of Stepco products with pricing, as well as an optional feature where SeaCon can send a request for a specific product and Stepco can respond quickly to product availability.

Keywords. SeaCon, online, system, business, use, electronic, information.

Onlayn buyurtma tizimi biznesdan biznesga (B2B) operatsiyalar uchun foydalilanidigan elektron tijorat turidir. Ko'pgina kompaniyalar mustaqil ravishda yoki sanoat konsorsiumlarining bir qismi sifatida o'zlarining elektron bozorlarini

o'tkazadilar. Ushbu elektron bozorlar odatda ma'lum bir sanoat segmentiga qaratilgan bo'lib, elektron tijorat va savdo faoliyatini amalga oshirish uchun bir nechta xaridorlar va/yoki sotuvchilar uchun markazlashtirilgan platformani ta'minlaydi. Bu qo'lda buyurtma berish jarayonini avtomatlashtiradigan oddiy tizim yoki to'liq ishlaydigan Elektron ma'lumotlar almashinushi (EDI) tizimi bo'lishi mumkin, bu sanoat o'yinchilariga qayta kalitlash va qog'oz almashinuvini o'tkazib yuborish orqali biznes jarayonlarini qayta ishlab chiqishga imkon beradi.

Bizning sanoatimizda elektron bozorlarning aksariyati oddiy onlayn buyurtma tizimlaridir. U B2B sektoriga yo'naltirilganligi sababli, ushbu tizimlar muayyan mijozlar uchun mo'ljallangan va narxlar mijozlar orasida farq qiladi. Elektron kataloglar xarid qilish mumkin bo'lgan mahsulotlar qatori bilan o'rnatiladi va xaridor buyurtma berish uchun o'zi xohlagan mahsulotlarni tanlaydi. Ko'pincha veb-sahifalar dinamik bo'lib, mijozga faqat shu mijoz bilan cheklangan xususiyatlar va narxlar bilan moslashtirilgan. Misolni alyuminiyni onlayn buyurtma qilish uchun Stepco-da shunga o'xshash sozlash bilan ko'rish mumkin.

Bu tizim SeaCon tomonidan faqat foydalanish uchun mo'ljallangan bo'lib, Stepco mahsulotlarining to'liq assortimentini narxlari bilan, shuningdek, SeaCon ma'lum bir mahsulot bo'yicha so'rov yuborishi mumkin bo'lgan ixtiyoriy funksiyani o'z ichiga oladi va Stepco mahsulot mavjudligiga tezda javob beradi.

Onlayn buyurtma berishning afzalliklari orasida topish oson bo'lgan mahsulot va xizmatlar, tranzaktsiyalar va buyurtmalarni etkazib berishni tezlashtirish va mijozlar ehtiyojini qondirish kiradi. Aksariyat firmalar odatda xarid qilish mumkin bo'lgan mahsulot yoki xizmatni topish uchun qidiruv tizimini taqdim etadi, bu esa mijozlar uchun qulaylikni sezilarli darajada oshiradi. Bu, ayniqsa, mijozlar muayyan mahsulot yoki xizmatharni qidirayotganda foydalidir, chunki ular telefon kitobi sahifalarini varaqlash yoki ko'plab jismoniy do'konlarga tashrif buyurish bilan bog'liq muammolardan qochishlari mumkin.

Onlayn xaridlar orqali xaridorlar chop etilgan katalogni osongina topishlari yoki onlayn ma'lumotlar bazalarini ko'rib chiqishlari mumkin, bu mahsulotlarning katta miqdorini saqlashi va mahsulotlardagi "zaxirada yo'q" xabarini samarali

ravishda olib tashlashi mumkin. Texnologiya va chakana savdoning uzlusiz integratsiyasi iste'molchilarning tovarlarni olish va sotib olish usullarini inqilob qildi, bu juda katta qulaylik, vaqt ni tejash va mijozlar tajribasini yaxshilash imkonini berdi.

Kuniga 24 soat, haftada 7 kun buyurtma berish imkoniyati - onlayn buyurtma berishning yana bir muhim afzalligi. Buning sababi, internet uzlusiz ishlashi, doimiy, uzlusiz onlayn xizmat ko'rsatishni ta'minlaydi. Internetdagi xizmatlarning doimiy mavjudligi kompaniyaning sotuv marjasini sezilarli darajada oshirishi mumkin, shu bilan birga xarajatlarni samarali boshqarib, kengroq mijozlar bazasini qamrab oladi. Elektron tijorat korxonalari odatda avtomatlashtirilgan jarayonlardan foydalanadilar, jumladan, buyurtmani tasdiqlovchi elektron pochta xabarlarini yuborish va tranzaktsiyani tugatgandan so'ng schyot-fakturalar yoki kvitansiyalarni yaratish. Bu operatsiyalarni soddalashtiradi va insonning keng aralashuviga bo'lган ehtiyojni kamaytiradi, chunki faqat ombor xodimlari zaxiralarni qadoqlash va jo'natish uchun tayyorlanishini ta'minlashi kerak. Bundan tashqari, bunday avtomatlashtirishning amalga oshirilishi buxgalteriya hisobi samaradorligini sezilarli darajada oshirishga olib keldi.

Onlayn buyurtma tizimlari, internet orqali maxsulot yoki xizmat sotib olishni tashkil etuvchi tizimlardir. Bu tizimlar o'z ichiga onlayn do'konlar, restoranlar, xizmat ko'rsatuvchilar va boshqa tadbirkorlik sohalarini o'z ichiga oladi. Quyidagi ko'rsatmalar online buyurtma tizimlarining asosiy xususiyatlarini ta'kidlaydi:

Maxsulotlarni tanlash va buyurtma berish. Foydalanuvchilar uchun onlayn do'konlar yoki platformalar orqali katalogda mavjud maxsulotlar orasidan tanlov qilish imkoniyatini beradi. Keyin, ular to'g'ri mahsulotlarni tanlash va buyurtma berishlari mumkin.

To'lov tizimi onlayn buyurtma tizimlari odatda turli to'lov usullarini qabul qiladi, masalan, kredit kartalari, e-pul xizmatlari, onlayn to'lov platformalari (masalan, PayPal, Payme) va h.k. Foydalanuvchilar uchun xavfsiz va qulay to'lov variantlarining mavjudligi muhimdir.

Yetkazib berish va yetkazish. Ba'zi onlayn buyurtma tizimlari maxsulotlarni

mijozning manziliga yetkazib berish xizmatini taqdim etadi. Boshqalar esa mijozlar uchun o'zinga olish imkoniyatini beradi. Yetkazib berish jarayoni tez va samarali bo'lishi lozim.

Buyurtma holati va tarixi. Foydalanuvchilar uchun buyurtma holati (qabul qilindi, tayyorlandi, yetkazildi) va tarixi haqida ma'lumotlar taqdim etish yaxshi bo'ladi. Bu, mijozlar uchun qiziqtirish va xizmat sifatini o'rganish uchun muhimdir.

Foydalanuvchilar uchun xizmat. Online buyurtma tizimlari foydalanuvchilar uchun ma'lumotlar bazasi, aloqa qo'llanmasi yoki chat bot orqali yordam berish imkoniyatini taqdim etishi kerak. Bu, savollarga javob berish, muammolarni hal qilish va foydalanuvchilarga yordam berish jarayonini osonlashtiradi.

Foydalanuvchilar sharh va mulohazalari. Foydalanuvchilar uchun mahsulot yoki xizmat haqida sharh qoldirish imkoniyati, boshqalar uchun qiziqarli va foydali bo'ladi. Bu, boshqa foydalanuvchilar uchun ham ma'lumot manbalari bo'lishi mumkin.

Onlayn buyurtma tizimlari, foydalanuvchilar uchun qulay va tez xizmat ko'rsatish, buyurtmalarini oson bajarish va do'konlarga keng doirada mavjud bo'lish imkonini ta'minlaydi. Bu, tadbirdorlar uchun xaridorlarga xizmat ko'rsatishda zarur muhim vosita bo'lib turadi.

Onlayn buyurtma tizimlari, mijozlarga mahsulotlar yoki xizmatlar sotib olish uchun internet orqali platforma orqali o'quvchi imkoniyatlar taqdim etadi. Bu tizimlar o'z ichiga bir nechta asosiy qismlarni (tovarlar, narxlar, to'lov tizimi, yetkazib berish va xizmat sifati, qo'llanish shartlari va boshqalar) o'z ichiga oladi. Ular tarmoq orqali qulay foydalanuvchilar uchun tajribani ta'minlaydi. Quyidagi qismlar onlayn buyurtma tizimlarining bazi xususiyatlari.

Mahsulotlar va xizmatlar katalogi. Mijozlar uchun elektron katalog, mahsulotlar va xizmatlar ro'yxati, ularning rasmlari, qisqacha ta'riflar va narxlarini o'z ichiga oladi.

Buyurtma jarayoni mijozlar sayt yoki ilova orqali istalgan vaqtida buyurtma berish imkoniyatiga ega. Ular mahsulotlarni tanlash, sonini belgilash va to'lovni amalga oshirishlari mumkin.

To'lov tizimi to'lov tizimi o'z ichiga onlayn to'lov tizimlarini, kredit kartalari, mobil to'lovlari yoki boshqa to'lov usullarini o'z ichiga oladi. Mijozlar to'lovlari amalga oshirish va buyurtmani rasmiylashtirish uchun bu tizimlardan foydalanishlari mumkin. Yetkazib berish va xizmat sifati. Buyurtma qabul qilinishidan so'ng, buyurtma tayyorlanishi va mijozga yetkazilishi jarayoni. Bu qism, mijozlarga buyurtma holatini kuzatish, yetkazib berish vaqtini bilish, xizmat sifatini baholash va qo'llanish shartlarini aniqlash imkoniyatini beradi.

Mijozlar bilan aloqalar. Mijozlar uchun operatorlar, onlayn chat, telefon raqamlari yoki e-mail manzillari orqali aloqa qilish imkoniyati. Bu, mijozlar uchun ma'lumot so'raganlarida yoki xizmatlar bilan bog'liq savollarga javob berish uchun qulaydir.

Foydalanuvchilar sharhlari va reytinglar. Mijozlar uchun xizmatlardan foydalanishga qaror qabul qilishlarida boshqa mijozlar tomonidan qoldirilgan sharhlar va reytinglar. Bu, mijozlar uchun mahsulotlar va xizmatlar haqida fikrlarni o'qish uchun yaxshi manba bo'lib xizmat sifatini aniqlashlariga yordam beradi.

Onlayn buyurtma tizimlari, mijozlar va sotuvchilar o'rtasidagi munosabatlarni yanada sodda va samarali qilishga yordam beradi. Ular internet tarmoqlarini foydalanuvchilar va bizneslarni birlashtirish orqali eng yangi xizmatlarni o'rganishda katta ro'lni o'ynaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYATLAR

1. "E-commerce 2020: Business, Technology and Society" - Kenneth C. Laudon va Carol Guercio Traver
2. "The Everything Store: Jeff Bezos and the Age of Amazon" - Brad Stone
"Platform Revolution: How Networked Markets Are Transforming the Economy and How to Make Them Work for You" - Geoffrey G. Parker, Marshall W. Van Alstyne va Sangeet Paul Choudary
3. "E-commerce Essentials" - Kenneth C. Laudon va Carol Guercio Traver "E-commerce 2019: Business, Technology, Society" - Kenneth C. Laudon va Carol Guercio Traver.